

Monitorizarea procesului de resetare a sistemului anticorupție (octombrie 2017 – iunie 2018)

Pentru perioada de referință, în domeniul anticorupție, sunt de nuanțat câteva aspecte esențiale:

- numirea în funcții a președintelui și vicepreședintelui Autorității Naționale de Integritate (ANI);
- numirea în funcții a inspectorilor de integritate;
- numirea în funcții a directorului și a directorului adjunct al Centrului Național Anticorupție (CNA);
- declararea neconstituționalității unor prevederi din Legea nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (Legea nr. 271/2008);
- declararea neconstituționalității unor prevederi din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Legea nr. 132/2016);
- implementarea documentelor de politici în domeniu.

Numirea în funcții a președintelui și vicepreședintelui ANI

Concursul pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai ANI a continuat cu dificultăți.¹ La 09 octombrie 2017², din cauza nesușinerii testului poligraf de către candidații Victor Strătilă și Teodor Cârnaț, Consiliul de Integritate (CI) a decis anunțarea unui nou concurs pentru suplinirea funcției de președinte al ANI.³ Ulterior, la 27 noiembrie⁴, în concurs au fost admiși candidații Rodica Antoci, Francisco Talmaci și Lidia Chireoglo. Rezultatele concursului au fost validate la 22 decembrie⁵, iar, la 29 decembrie⁶, în funcția de președinte al ANI a fost numită Rodica Antoci.

În ceea ce privește funcția de vicepreședinte al ANI, la 23 octombrie 2017⁷, în concurs au fost admiși Lilian Chișca și Francisco Talmaci. Rezultatele concursului au fost validate la 06 decembrie⁸, iar, la 21 decembrie⁹, în funcția de vicepreședinte al ANI a fost numit Lilian Chișca.

Pe lângă faptul că concursul a durat un an de zile, este de remarcat faptul că, la numire în funcții, în pofida reglementărilor în vigoare, persoanele nu au fost verificate de Serviciul de Informații și

¹ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raport: Monitorizarea modului de ocupare/încetare a funcțiilor publice în anul 2017, Promo-LEX, Chișinău, 2018, pp. 31-32, <https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/06/Monitorizarea-modului-de-ocupare-inctare-a-functiei-publice-2017.pdf>.

² Hotărârea Consiliului de Integritate cu privire la rezultatele testului comportamentului simulat (poligraf), nr. 6 din 09.10.2017, <http://ani.md/sites/default/files/documente/Hotarire.pdf>.

³ Anunțul privind concursul repetat pentru suplinirea funcției de președinte al ANI a fost publicat la 10 octombrie 2017, termenul-limită de depunere a dosarelor fiind 06 noiembrie 2017, <http://ani.md/ro/node/26>.

⁴ Proces-verbal al Ședinței Consiliului de Integritate, nr. 35 din 27.11.2017, <http://ani.md/sites/default/files/documente/Proces-verbal%20nr.%2035%20C8%99edin%C8%9B%C4%83%20Consiliu%2027.11.2017.pdf>.

⁵ Proces-verbal al Ședinței Consiliului de Integritate, nr. 38 din 22.12.2017, <http://ani.md/ro/node/30>.

⁶ Decretul Președintelui nr. 543 din 29.12.2017 privind numirea doamnei Rodica Antoci în funcția de președinte al Autorității Naționale de Integritate, Monitorul Oficial al RM, 2017, nr. 471-472, art. 821.

⁷ Hotărârea Consiliului de Integritate cu privire la admiterea candidaților la concursul pentru suplinirea funcției de vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate, nr. 8 din 23.10.2017, <http://ani.md/sites/default/files/documente/Hotararea%208%20din%2023.10.2017.pdf>.

⁸ Ultima oră. Lilian Chișca a trecut testul la poligraf și va fi propus președintelui țării, pentru a fi numit în funcția de vicepreședinte al ANI, http://www.realitatea.md/ultima-ora--lilian-chisca-a-trecut-testul-la-poligraf-si-va-fi-propus-presedintelui-tarii--pentru-a-fi-numit-in-functia-de-vicepresedinte-al-ani_68398.html.

⁹ Decretul Președintelui nr. 507 din 21.12.2017 privind numirea domnului Lilian Chișca în funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate, Monitorul Oficial al RM, 2017, nr. 451-463, art. 784.

Securitate (SIS). La fel, este de menționat că numirile au fost efectuate în pofida rezultatelor neconcludente ale testului poligraf.

Numirea în funcții a inspectorilor de integritate

Prin Hotărârea CInr. 02 din 21 februarie 2018, a fost aprobat Regulamentul cu privire la concursul pentru suplinirea funcției de inspector de integritate¹⁰. Regulamentul a devenit aplicabil la 02 aprilie 2018, data publicării în Monitorul Oficial al RM. Actul normativ stabilește procedura de organizare și desfășurare a concursului, modul de constituire, componența și atribuțiile comisiei de concurs, precum și atribuțiile altor subiecți implicați în procesul de organizare și desfășurare a concursului. Concursul nemijlocit a fost lansat la 12 aprilie¹¹, termenul limită de depunere a dosarelor fiind 04 mai. Concursul a fost anunțat pentru 9 funcții, întru suplinirea cărora au fost depuse 43 dosare de participare¹². În cadrul ședinței din 15 mai, Comisia pentru organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției de inspector de integritate nu a admis 11 din cei 43 candidați. Motivul invocat a constat în necorespunderea respectivelor persoane condițiilor pentru a candida la funcția de inspector de integritate.¹³ Proba scrisă pentru candidați a fost desfășurată la 21 mai, la aceasta prezentându-se 30 candidați, dintre care doar 10 au promovat-o.¹⁴ Ulterior, la 28 mai, șase candidați au promovat proba de interviu.¹⁵ Rezultatele concursului au fost anunțate la 11 iunie, 4 candidați fiind anunțați învingători.¹⁶

Este de remarcat, că ANI deține 76 unități (inspectori de integritate, funcționari publici, personal tehnic). Efectivul-limită și structura a fost stabilită, la 08 februarie 2018, prin Hotărârea Parlamentului nr. 09.¹⁷ Nu este clar motivul pentru care concursul a fost lansat doar pentru 9 funcții de inspectori de integritate. Or, efectivul Inspectoratului de integritate (subdiviziunea ANI investită nemijlocit cu funcții de control) constă din 43 de unități (inspectori de integritate).¹⁸ Eventual, cauza constă într-un buget necorespunzător condițiilor de salarizare a inspectorilor de integritate, bugetul nefiind revizuit de Parlament. Potrivit planului bugetar anual 2018, ANI i s-au alocat 5 573,2 mii lei, ceea ce constituie cu 327,4 mii lei mai puțin față de cele 5 900,6 mii lei alocate pentru anul 2017.¹⁹ Evident, cei 4 inspectori de integritate angajați nu pot acoperi necesitățile ANI, eventuala eficiență a controlului averii și intereselor personale fiind serios periclitată. Reamintim că activitatea de control a fost suspendată din august 2016, ANI rămânând practic nefuncțională doi ani de zile. La fel, este de

---

¹⁰ Hotărârea Consiliului de Integritate nr. 2 din 21.02.2018 privind aprobarea Regulamentului cu privire la concursul pentru suplinirea funcției de inspector de integritate, Monitorul Oficial al RM, 2018, nr. 113-120, art. 488, <http://ani.md/ro/node/168>.

¹¹ Autoritatea Națională de Integritate, ANI anunță, începând cu data de 12 aprilie 2018, concurs pentru suplinirea funcției publice cu statut special inspector de integritate, <http://ani.md/ro/node/307>.

¹² Autoritatea Națională de Integritate, Zeci de candidați pentru funcția de inspector de integritate, <http://ani.md/ro/node/319>.

¹³ Autoritatea Națională de Integritate, 21 mai – prima probă de concurs pentru viitorii inspectori de integritate, <http://ani.md/ro/node/328>.

¹⁴ Autoritatea Națională de Integritate, Rezultatele la proba scrisă a concursului pentru funcția cu statut special – inspector de integritate, <http://ani.md/ro/node/329>.

¹⁵ Autoritatea Națională de Integritate, Șase candidați au promovat proba de interviu, <http://ani.md/ro/node/334>.

¹⁶ Autoritatea Națională de Integritate, Anunț privind rezultatele concursului pentru ocuparea funcțiilor publice cu statut special vacante de inspectori de integritate, <http://ani.md/ro/node/342>.

¹⁷ Hotărârea Parlamentului nr. 09 din 08.02.2018 privind aprobarea structurii și a efectivului-limită ale Autorității Naționale de Integritate, Monitorul Oficial al RM, 2018, nr. 48-57, art. 125.

¹⁸ Autoritatea Națională de Integritate, Organigrama, <http://ani.md/ro/node/14>.

¹⁹ Autoritatea Națională de Integritate, Raport de activitate al ANI pentru perioada ianuarie-martie 2018, p. 7, <http://ani.md/ro/node/147>.

remarcat și faptul că și cadrul legal în domeniul declarării/controlului averii și intereselor personale necesită îmbunătățiri²⁰, intervențiile legislative din perioada de referință nefiind suficiente.

Numirea în funcții a directorului și a directorului adjunct al CNA

Concursul pentru suplinirea funcției de director al CNA a fost organizat și desfășurat de Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului.²¹ Este de menționat că, în fapt, nu au fost dezvoltate prevederile legale referitoare la concurs.²² Regulamentul cu privire la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de director al Centrului Național Anticorupție, aprobat prin Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului, CJ nr. 197a din 18.10.2017²³, nu conține decât două puncte. Acestea se referă la exigențele înaintate candidatului, precum și procedura de depunere a dosarelor. Concursul a fost anunțat la 19 octombrie²⁴, termenul-limită pentru depunerea dosarelor fiind 29 noiembrie. În concurs s-au înscris 6 persoane²⁵, câștigător devenind Bogdan Zumbreanu, care este numit, la 15 decembrie 2017, în calitate de director al CNA prin Hotărârea Parlamentului nr. 286²⁶. Este de menționat că pagina web a Parlamentului, practic, nu conține informații referitoare la concurs. Pretendenții au fost scutiți, la etapa depunerii dosarelor, de prezentarea viziunii asupra strategiei de dezvoltare a CNA. La fel, s-a renunțat și de la proba scrisă. În pofida reglementărilor, în organizarea și desfășurarea concursului nu au fost antrenați, în calitate de observatori, nici reprezentanți ai societății civile, dar nici reprezentanți ai mediului academic.

În ceea ce privește directorul adjunct al CNA, în această funcție a fost numită, la 11 mai 2018²⁷, Lidia Chireoglo. Numirea a fost făcută la propunerea directorului CNA, urmare a concursului organizat și desfășurat de această instituție.

Declararea neconstituționalității unor prevederi din Legea nr. 271/2008

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 05 decembrie 2017²⁸, unele prevederi din Legea nr. 271/2008 (articolele 5 lit. e) și 15 alineatele (2), (4) și (5)) au fost declarate neconstituționale, în partea ce se referă la verificarea candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în exercițiu. În opinia

---

²⁰Pentru mai multe detalii, a se vedea, Raport de evaluare a nivelului implementării instrumentarului anticorupție în sistemul judecătoresc, CAPC, Chișinău, 2017, pp. 61-69, http://capc.md/files/RAPORT%20DE%20EVALUARE_FINAL_2.05.2017_versiune%20finala.pdf.

²¹ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raport: Monitorizarea modului de ocupare/incetare a funcțiilor publice în anul 2017, Promo-LEX, Chișinău, 2018, pp. 33-34, <https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/06/Monitorizarea-modului-de-ocupare-incetare-a-functiei-publice-2017.pdf>.

²² Prevederi privind numirea în funcție a directorului și directorului adjunct al CNA se conțin în art. 8 din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție.

²³ Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități "Privind anunțarea concursului pentru selectarea candidatului la funcția de director al Centrului Național Anticorupție", CJ nr. 197a din 18.10.2017, <http://www.parlament.md/LinkClick.aspx?fileticket=0YeX3pU9UUc%3d&tabid=248&language=ro-RO>.

²⁴ Anunț referitor la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de director al Centrului Național Anticorupție, <http://www.parlament.md/Actualitate/Concursuripublice/tabid/248/ContentId/3426/Page/0/language/ro-RO/Default.aspx>.

²⁵ Victor Moșneag, Despre cei șase pretendenți la funcția de director al CNA: un afiliat politic, unul vizat într-o investigație, altul demis pentru incompetență, <https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/detalii-despre-cei-sase-pretendenti-la-functia-de-director-al-cna-un-afiliat-politic-unul-vizat-intr-o-investigatie-altul-demis-pentru-incompetenta>.

²⁶ Hotărârea Parlamentului privind numirea în funcția de director al Centrului Național Anticorupție, nr. 286 din 15.12.2017, Monitorul Oficial al RM, 2017, nr. 440, art. 735.

²⁷ Hotărârea Parlamentului privind numirea în funcție de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, nr. 81 din 11.05.2018, Monitorul Oficial al RM, 2018, nr. 157-166, art. 309.

²⁸ Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 05.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (verificarea judecătorilor de către Serviciul de Informații și Securitate) (sesizarea nr. 115g/2017), Monitorul Oficial al RM, 2018, nr. 40-47, art. 14.

noastră, argumentele Curții Constituționale nu sunt suficient de convingătoare.²⁹ Ne vom referi doar la unul - dependența politică a organului de verificare, SIS. Este de remarcat că, de fiecare dată, atunci când este convenabil, instituțiile naționale recurg la acest argument – lipsa independenței politice a unei autorități. Cu referire la acest argument, pornind de la modul de numire, dependența politică, în aceeași măsură, poate fi reproșată și judecătorilor, vicepreședinților și președintelui Curții Supreme de Justiție. Or, aceștia, la fel, sunt numiți de Parlament. În aceeași ordine de idei, ar putea fi contestată și independența Curții Constituționale. Reamintim că doi din cei șase membri ai Curții Constituționale sunt numiți, de asemenea, de Parlament.

Legea nr. 271/2008 are deficiențe, inclusiv - în ceea ce privește caracterul consultativ/obligatoriu al avizelor SIS sau modul de contestare a acțiunilor SIS. Imperfecțiunile prevederilor legale sunt dovedite și prin multiplele cazuri de numire în funcțiile de judecători (dar și promovare în funcții) în pofida factorilor de risc identificați de SIS.³⁰ Totuși, deficiențele legislative ar putea fi depășite prin amendamente legislative.³¹ În opinia noastră, în cazul judecătorilor, dar și al candidaților la funcțiile de judecător, verificarea trecutului este justificată și oportună. Acesta a fost și unul din aspectele evaluate în anul 2016 de Grupul de State contra Corupției (GRECO) în ciclul al patrulea de evaluare. GRECO a fost profund preocupat de faptul că unii candidați, în privința cărora au fost identificați factori de risc, sunt numiți judecători. În acest context, GRECO a recomandat întreprinderea unor acțiuni, care ar asigura evitarea numirii sau promovării în funcțiile de judecător a unor persoane care prezintă riscuri de integritate.³² RM urmează să se conformeze recomandării și să comunice cele întreprinse GRECO până în 31 ianuarie 2018.

Declararea neconstituționalității unor prevederi din Legea nr. 132/2016

La 10 aprilie 2018, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul ”și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf)” din art. 11 alin. (12) din Legea nr. 132/2016.³³ Astfel, rezultatul testului poligraf nu mai este unul obligatoriu pentru ca un candidat la funcția de președinte sau vicepreședinte al ANI să fie desemnat câștigător. În fond, prin această prevedere textul legii este adus în albia standardelor internaționale și naționale în domeniu.³⁴ Curtea Constituțională a reținut că prevederile contestate pot contribui la selectarea unor persoane integre pentru funcția de președinte sau de vicepreședinte al ANI și la prevenirea actelor de corupție în cadrul acestei instituții. Totuși, prevederile legale citate au fost declarate neconstituționale, pornind de la incertitudinea, în unele cazuri, a rezultatelor testului poligraf, dar și de la prevederile legale³⁵, potrivit

²⁹ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raport: Monitorizarea modului de ocupare/încetare a funcțiilor publice în anul 2017, Promo-LEX, Chișinău, 2018, pp. 15-18, <https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/06/Monitorizarea-modului-de-ocupare-inctare-a-functiei-publice-2017.pdf>.

³⁰ Anastasia Nani, Victor Moșneag, Judecătorii cu nouă vieți, <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/judecatorii-cu-noua-vieti->.

³¹ Pentru mai multe detalii, a se vedea: Raport de evaluare a nivelului implementării instrumentarului anticorupție în sistemul judecătoresc, CAPC, Chișinău, 2017, pp. 52-53, http://capc.md/files/RAPORT%20DE%20EVALUARE_FINAL_2.05.2017_versiune%20finala.pdf.

³² Raportul de evaluare al RM, adoptat de GRECO la cea de-a 72-a reuniune plenară, Strasbourg, 27 iunie – 01 iulie 2016, §§ 98, 101-102, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806c9b1a>.

³³ Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 10.04.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) și din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (testul poligraf) (Sesizarea nr. 147g/2017), Monitorul Oficial al RM, 2018, nr. 157-166, art. 76.

³⁴ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raport: Monitorizarea modului de ocupare/încetare a funcțiilor publice în anul 2017, Promo-LEX, Chișinău, 2018, p. 20, <https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/06/Monitorizarea-modului-de-ocupare-inctare-a-functiei-publice-2017.pdf>.

³⁵ Este vorba de prevederile din art. 22 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

căroră rezultatele testului poligraf sunt prezumtive și orientative și nu pot constitui probe în cadrul vreunei proceduri. Din această perspectivă, obligativitatea susținerii pozitive a testului poligraf s-a considerat o măsură disproporționată, care afectează dreptul de a participa la administrarea treburilor publice și dreptul la muncă.

Totuși, nu putem să nu remarcăm faptul că Curtea Constituțională nu a fost în măsură să înlătore toate deficiențele existente în domeniu. Fără o revizuire esențială a cadrului legal relevant, este imposibilă eficientizarea acestui instrument anticorupție.³⁶

Implementarea documentelor de politici în domeniu

Autoritățile raportează procesul de implementare a Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020³⁷. În primăvara anului 2018 grupurile de monitorizare a procesului de implementare a strategiei audiază primele rapoarte în acest sens.

În ceea ce privește Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016³⁸, autoritățile, în fond, și-au recunoscut eșecul în acest proces.³⁹ Un concept de așa-numita Mica reformă a justiției⁴⁰ a fost prezentat de Ministerul Justiției. Astfel, în viziunea autorității, pentru a asigura o justiție echitabilă, reforma urmează a fi bazată pe: reforma cadrelor justiției și evaluarea integrității tuturor judecătorilor; restructurarea sistemului judiciar (finalizarea reformei hărții judiciare); consolidarea mecanismelor de responsabilizare a judecătorilor; consolidarea independenței sistemului judiciar; sporirea eficienței și transparenței sistemului judiciar; reforma avocaturii și a Curții Constituționale.

Problema constă, însă, în faptul că autoritățile sunt atât de decredibilizate în aceste eforturi, încât reformele nu mai pot fi tratate serios. Alexandru Tănase, ministrul justiției, care lansase ideea Miciei reforme a justiției, după un scandal mediatic de amploare, a demisionat din funcție.⁴¹ În spațiul public apăruse o înregistrare audio în care acesta discuta amical cu Veaceslav Platon, ulterior condamnat în dosarul fraudelor din sistemul bancar.

Mai grav, recentele evenimente în cazul alegerilor locale noi pentru funcția de primar de Chișinău au spulberat orice iluzii privind independența și integritatea justiției. Cazul, devenit notoriu, a lui Andrei Năstase a demonstrat profunda politizare a Judiciarului, fapt care nu numai ridică semne de întrebare în ceea ce privește eficiența mecanismelor naționale anticorupție, dar și semnalează grave probleme în asigurarea democrației în RM. În fond, cazul lui Andrei Năstase a demonstrat că oricare ar fi performanțele electorale ale unui sau altui candidat, acestea pot fi răsturnate prin hotărâri judecătorești injuste și alogice. Acest lucru nu are cum să nu compromită anticipat orice exercițiu electoral, actualei guvernări nemaiputând fi încredințate reforme.

Constări finale:

---

³⁶ Pentru mai multe detalii, a se vedea, Raport de evaluare a nivelului implementării instrumentarului anticorupție în sistemul judecătoresc, CAPC, Chișinău, 2017, pp. 54-60,

http://capc.md/files/RAPORT%20DE%20EVALUARE_FINAL_2.05.2017_versiune%20finala.pdf.

³⁷ Hotărârea Parlamentului nr. 56 din 30.03.2017 privind aprobarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020, Monitorul Oficial al RM, 2017, nr. 216-228, art. 354.

³⁸ Legea nr. 231 din 25.11.2011 pentru aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, Monitorul Oficial al RM, 2012, nr. 1-6, art. 6.

³⁹ Ministerul Justiției, Mica reformă a justiției, Considerațiuni generale, <http://justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=714&>.

⁴⁰ Ministerul Justiției, Mica reformă a justiției, Direcții strategice, Concept, <http://justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=715&>.

⁴¹ Motivele invocate de Alexandru Tănase pentru demisia din funcția de ministru și ieșirea din serviciul public, <https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/motivele-invocate-de-alexandru-tanase-pentru-demisia-din-functia-de-ministru-si-iesirea-din-serviciul-public>.

- autoritățile mai degrabă mimează, decât realmente implementează, reforme. Procesul de instituționalizare a ANI a durat practic doi ani, din care aproape un an au luat procedurile de concurs pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai ANI;
- în pofida unor reglementări exprese obligatorii, importante instrumente anticorupție nu se aplică – candidații la funcțiile de președinte și vicepreședinte ai ANI nu au fost supuși verificării de SIS;
- autoritățile sunt tentate să renunțe de la proceduri de verificare în privința anumitor categorii de funcții. Declararea neconstituționalității prevederilor legale privind verificarea de către SIS a titularilor și a candidaților la funcțiile de judecători ar putea servi drept precedent pentru alte categorii de agenți publici, tentați să obțină un regim mai lejer de ocupare și de promovare în funcții;
- instrumentele anticorupție rămân încă confuze și ineficiente. Este cazul testului poligraf. Atât președintele, cât și vicepreședintele ANI au fost numiți în funcții în pofida rezultatelor neconcludente ale testului poligraf, fiind evident că în asemenea cazuri testul a eșuat și necesită a fi repetat;
- chiar dacă, în cazul inspectorilor de integritate, procedurile de concurs au durat mai puțin (4 luni de zile), cei patru inspectorii de integritate nu vor acoperi necesitățile activității de control al averii și intereselor personale. Evident, în atare condiții, orice declarații referitoare la instituționalizarea cu succes a ANI nu poate fi tratată decât ca o insultă adusă bunului simț și rațiunii;
- procedurile de concurs sunt decredibilizate, autoritățile devenind tentate să renunțe de la mai multe proceduri (proba scrisă, antrenarea în concurs a reprezentanților societății civile și ai mediului academic) – este cazul concursului pentru suplinirea funcției de director al CNA;
- experiențele de implementare a documentelor de politici nu au reușit să consolideze imaginea de reformator veritabil al Guvernului, iar cazul Năstase nu este decât începutul unei profunde crize politice și de valori, care nu mai poate fi depășită prin analize, concepții, strategii și planuri de acțiuni.

Acest document a fost realizat în cadrul proiectului „Consolidarea statului democratic și de drept: contribuția societății civile” susținut financiar de Ambasada Olandei la București prin Programul Fondului de responsabilitate. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor.